

KAJ PRINAŠA NOVI ZAKON O GOZDOVIH

Preden našejem novosti novega zakona o gozdovih, naj citiram enega od naših poslancev, ki je dejal: »Bolje slab zakon kot pa noben«.

S to trditvijo se popolnoma ne strinjam, res pa je, da se je zakon o gozdovih rojeval celi dve leti, od 01. 01. 1991, ko so bila posamezna ključna določila starega zakona o gozdovih ukinjena, v več kot dvaindvajsetih osnutkih. Zakon je končno zagledal luč dneva v Uradnem listu RS št. 30 z dne 10. 6. 1993 in je začel veljati 15. dan po objavi.

Zakon o gozdovih se vklaplja v novi sistem in v celoti ne bo »všeč« niti lastnikom gozdov niti gozdarjem. Prvim ne zato, ker jim poleg pravic nalaga tudi večje obveznosti, drugim pa zaradi premajhnih pristojnosti.

Z ugotovitvijo kolega ŠTAMPARJA, ki je razlago posameznih členov podal v Kmečkem glasu (št. 27 z dne 07. 07. 1993), kjer enači gozdarje z »mini-gozdarskimi inšpektorji na terenu« pa se tudi ne strinjam, ker jim zakon nalaga drugačno funkcijo in vsebino. Pa prepustimo to času in razmišljanju posameznika.

Poglejmo, kaj prinaša novi zakon o gozdovih, ki je sestavljen iz enajstih poglavij in stotreh členov.

Zakon ureja varstvo, gojenje, izkoriščanje, rabo in razpolaganje z gozdovi, ki so naravno bogastvo, s tem da se trajno zagotavlja sonaravno in večnamensko gospodarjenje v smislu optimalnega delovanja gozdov kot ekosistema ter uresničevanje njegovih funkcij. Te so:

- ekološke (varovanje gozdnih zemljišč pred erozijo in vetrom);
- sociološke (varovanje naselij in drugih objektov, rekreacija, turizem, raziskovalna, zdravstvena, poučna funkcija, ...);
- proizvodne (pridobivanje lesa in drugih gozdnih dobrin, kamor sodi tudi lovstvo);

To poglavje v enem izmed svojih členov natančno opredeljuje, kaj je gozd:

»GOZD JE ZEMLJIŠČE, PORASLO Z GOZDNIM DREVJEM V OBLIKI SESTOJA ALI DRUGIM GOZDNIM RASTJEM, KI ZAGOTAVLJA KATEROKOLI FUNKCIJO GOZDA. GOZD, PO TEM ZAKONU JE TUDI ZEMLJIŠČE, V ZARAŠČANJU, KI SO KOT GOZD DOLOČENA V PROSTORSKEM DELU GOZDNOGOSPODARSKEGA NAČRTA.«

Gozd je tudi vsa infrastruktura, ki ni odmerjena s posamezno parcelo, je pa sestavni del gozda, in vse površine, veče od 5 arov (500m²), obrasle z gozdnim drevjem. V nadaljevanju zakon opredeljuje posamezne strokovne izraze in jih podrobno razčlenjuje.

NAČRTOVANJE

Temeljni načrt za gospodarjenje z gozdovi bo PROGRAM RAZVOJA GOZDOV SLOVENIJE, kjer bo določena nacionalna politika gospodarje-

nja z gozdovi, usmeritve, razvoj gozdov, izkoriščanje in večnamenska raba. Ta program izdeluje ZAVOD ZA GOZDOVE SLOVENIJE (ministrstvo, pristojno za gozdarstvo), sprejme pa ga Državni zbor na predlog vlade Republike Slovenije. Ostali načrti, ki se bodo uporabljali v gozdarstvu, so:

- načrti gozdnogospodarskih enot;
- lovskogojitveni načrti;
- gozdnogojitveni načrti.

GOSPODARJENJE Z GOZDOVI

Poglavje obravnava bistvena zakonska določila, povezana z gojenjem, izkoriščanjem, varstvom, gradnjo in vzdrževanjem gozdnih prometnic. Dokončno je zakon razjasnil dilemo o načinu gospodarjenja v zasebnih gozdovih: ODKAZILO – DA ALI NE! Pojmujemo ga lahko tako ali drugače, vendar 17. člen opredeljuje, da mora revirni vodja z lastnikom gozda po predhodnem posvetovanju opraviti skupni izbor dreves za možni posek, obstajajo pa tudi izjeme, kolikor so te določene z gozdnogojitvenim načrtom. Odkazilo je torej vzajemno: sodelujeta lastnik gozda in revirni vodja. Poleg skupnega izbora dreves za možni posek je lastnik gozda z odločbo, ki mu jo v upravnem postopku izda ZAVOD, dolžan v svojem gozdu:

- izvajati gojitvena dela,
- potrebna varstvena dela,
- spoštovati usmeritve in roke pri ponovitvi varstvenih in gojitvenih del,
- spoštovati, kje, kako in kdaj se bo sekalo,
- usmeritve in pogoje za pridobiva-

nje stranskih gozdnih proizvodov in ostalo.

V gozdovih je prepovedano vsako dejanje, ki zmanjšuje ravnost sestoja ali rodovitnost rastišča, stabilnost ali trajnost gozda, oziroma ogroža njegove funkcije, njegov obstoj ali namen.

Dela v svojem gozdu lahko opravlja lastnik, njegovi sorodniki, dediči ali druge osebe v medsebojni pomoči, ali za ta dela registrirane pravne ali fizične osebe.

Lastnik v svojem gozdu ne sme gospodariti s sečnjo na golo, obnoviti mora gozd, če je bil ta kakorkoli opustošen. Rok za obnovo gozda mu določi ZAVOD. ZAVOD mu tudi določi z odločbo v upravnem postopku sanitarne sečnje in dela, ki jih mora pri sanaciji izvesti, ter rok, do kdaj jih mora opraviti. Pritožba zoper to odločbo ne zadrži njene izvršitve.

Pri gradnji in vzdrževanju gozdne infrastrukture je novost 38. člen zakona. Le ta predvideva oceno površine, uporabljene za cesto in s tem zmanjšanje osnove katastrskega do-

ki v zaostrenih ekoloških razmerah varujejo sebe in nižje ležeča zemljišča, oziroma imajo izjemno poudarjeno katerokoli drugo ekološko funkcijo. Gozdovi, v katerih je izjemno poudarjena raziskovalna, higiensko-zdravstvena ali funkcija varovanja naravne in kulturne dediščine, se razglašajo za gozdove s posebnim namenom. Če bo v posameznih primerih gozd razglašen za varovalnega ali za gozd s posebnim namenom, se določi posebni režim gospodarjenja, sredstva, potrebna za ta namen, in odškodnina, kolikor se omejijo lastniške pravice ali pravice uživanja.

PROMET Z GOZDOVI

Predkupno pravico do varovalnih in gozdov s posebnim namenom ima Republika Slovenija, kolikor za gozdove s posebnim namenom ni iz-

Po oceni tujih strokovnjakov je naša strokovna skrb za gozdove na visoki evropski ravni.

Na sliki je informativni pano z zemljevidom in opisi o sonaravni obnovi propadajočega kostanjevega gozda na Jančah. (Fotografija: S. G.)

hodka pri odmeri davka in drugih dajatev za posameznika. Isti člen predvideva tudi razmejitve vseh gozdnih cest na javne in čiste gozdne ter njihov prevzem po namenu uporabe. Sredstva za vzdrževanje gozdnih in omenjenih javnih cest se bodo zbirala od prispevkov lokalnih skupnosti, lastnikov gozdov in drugih uporabnikov cest.

Varovalni gozdovi so tisti gozdovi,

jemno zainteresirana lokalna skupnost. Prodaja ostalih gozdov se ravna po pravilu, »prvi mejaš, naslednji mejaš«, smiselno pa se uporabljajo določbe zakona o kmetijskih zemljiščih.

FINANCIRANJE

Republika krije iz proračuna v celoti stroške JAVNE GOZDARSKE SLUŽBE, načrtovana dela v varovalnih gozdovih in hudourniških območjih, zagotavlja pa sofinanciranje gojitvenih in varstvenih del, semenarsko in drevesničarsko dejavnost, obnove gozdov na pogoriščih, gradnjo in vzdrževanje gozdnih cest tudi v privatnih gozdovih.

JAVNA GOZDARSKA SLUŽBA IN ZAVOD ZA GOZDOVE SLOVENIJE

To poglavje obravnava ustanovitev, sedež, naloge, organiziranost, pravice, obveznosti in ostalo v povezavi z delom JAVNE GOZDARSKE SLUŽBE. Ta služba se formira popolnoma na novo, pokriva pa vse zasebne, občinske in državne gozdove – slednje le, če jo za to delo pooblasti SKLAD KMETIJSKIH ZEMLJIŠČ IN GOZDOV REPUBLIKE SLOVENIJE.

Javna gozdarska služba usmerja gospodarjenje z gozdovi, gradnjo in vzdrževanje gozdnih cest, svetuje lastnikom gozdov in jih usposablja, opravlja vse tisto, kar so do sedaj opravljal posamezna GOZDNA GOSPODARSTVA, novost pa je, da

izdeluje lovskogojitvene načrte območij ter druge strokovne podlage za gospodarjenje z divjadjo v skladu z zakonom.

Sečnje, spravila in prodaje pa v bodoče ne izvaja, pač pa naj bi to opravljale specializirane organizacije, nastale iz delov dosedanjih gozdnih gospodarstev. Usluge pri odkupu, negi, varstvu, prodaji pa bi opravljale tudi druge organizacije, ki so za ta dela usposobljene in registrirane.

KAZENSKÉ DOLOČBE

Kazni so v bistvu sankcije za neizpolnjevanje posameznih zakonskih določb. Le-te so lahko dvojne: za pravne osebe – posameznike in lastnike gozdov.

Za pravne osebe in posameznika, ki opravlja samostojno dejavnost, se kazni gibljejo v višini od 100.000 do 250.000 SIT. Lastnik gozda pa je za prekršek lahko kaznovan z denarno kaznijo NAJMANJ 15.000 SIT. Prekršek je, če lastnik:

- ne opravi potrebnih gojitvenih in varstvenih del v svojem gozdu v predpisnem roku,
  - seka okrasna drevesa brez odločbe,
  - seka, spravlja, prevaža ali zlaga gozdne sortimente v nasprotju z predpisi o varstvu gozdov,
  - s svojim ravnanjem zmanjšuje ravnost sestojev,
  - seka na golo,
  - ne opravi sanitarnih sečenj,
  - pase v gozdu, če to ni dovoljeno z gozdnogojitvenim načrtom,
  - vozi po gozdu, uporablja gozdne ceste v nasprotju z določenim režimom,
  - kuri v gozdu, ...
- Vseh kazni ne bom navajal, skupaj jih je nekaj več kot 25.

PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

Poglavje obravnava novo organiziranost gozdarstva, ukinjanje dosedanjih gozdnih gospodarstev in spremenjjanje v izvajalske organizacije, ukinjanje dosedanjih TOK-ov in možnost poslovanja po predpisih o zadru-gah, delitev premoženja dosedanjih gozdnih gospodarstev na lastnino Republike in izvajalske organizacije in druge upravičence in ugotavljanje presežnih delavcev.

V prehodnem obdobju (dokler niso izdelani gozdnogojitveni načrti za vse gozdove) zakon predvideva odločbe lastnikom gozdov za vsa potrebna gojitvena in varstvena dela ter roke in načine za njihovo izvedbo.

Lastniki gozdov, ki v gozdu želijo sekati dreve ali okrasna drevesa, Zavodu prijavijo sečnjo. Zavod v sodelovanju z lastnikom najkasneje v 14 dneh odredi z odločbo drevesa za možni posek, oziroma izda plombe za okrasna drevesa.

Lokalne skupnosti prevzamejo v dveh letih v svoje upravljanje vse tiste gozdne ceste, ki služijo predvsem za dostop do posameznih kmetij, zaselkov, turističnih objektov in vse povezovalne ceste.

Lastniki gozdov morajo za statistične namene do 31. januarja na posebnih obrazcih sporočiti količino posekanega drevja v preteklem koledarskem letu.

To je le nekaj novosti iz ZAKONA O GOZDOVIH. Natančnejšo predstavitev ZAKONA bomo poskušali posredovati na posameznih predavanjih, ki jih bomo organizirali za lastnike gozdov in ostale zainteresirane na naslednjih mestih: GD Zagorica, GD Lipoglav, PD Janče, KZ Dobrunje. Predavanja bodo predvidoma septembra in oktobra. Čas, mesto in datum bomo posredovali naknadno. Kolikor niste dobili zadovoljivih informacij, se udeležite predavanj – upamo, da vam bomo lahko odgovorili na vaša vprašanja.

dipl. ing. gozd.
LJUBO PAVLOVIČ

OB 70-LETNICI GD V SENOŽETIH

Poletje je čas gasilskih veselice. Tudi v Senožetih smo jo imeli. Vendar pa to ni bila navadna veselica. Naši gasilci so praznovali sedemdeset let gasilstva v vasi.

Že tedne prej so obnavljali in urejali dom in njegovo okolico. Tako je bila stavba na slovesni dan v celoti prenovljena in jo je zdaj veselje pogledati. Tudi s staro brizgalno, ki so jo znova usposobili, bi bil zadovoljen vsak muzej.

Pri delu so sodelovali vsi člani, mladinci, pionirji, pa tudi marsikateri vaščan. V ta namen so porabili veliko prostega časa, potrebno je bilo veliko pridnih rok in dobre volje. Tudi šolarji OŠ Polje, o.e. Senožeti, s katero GD tesno sodeluje, so žrtvovali nekaj ur svojih počitnic, da so lahko z de-

klamacijo in petjem dali svoj prispevek k slovesnosti, ki se je pripravljala.

Finančno so obletnico podprli številni sponzorji iz vasi in okolice. Pokrovitelja prireditve sta bila Marija in Jože Gričar – obrtnika iz Senožeti. Brez njune podpore praznovanje prav gotovo ne bi bilo tako mogočno.

Gasilci so svoje praznovanje začeli že teden prej s slavnostno sejo, na kateri je predsednik gasilcev g. Brane Škarja s svojim govorom osvežil zgodovino društva. Potem so podelili priznanja za delo in uspehe zaslužnim

članom. Učenci šole v Senožetih pa so s svojim nastopom popestrili srečanje.

17. julij pa je bil dan velike slovesnosti. Ob petih popoldne je skozi vas krenila povorka ob koračnicah domžalskega pihalnega orkestra. Na čelu smo občudovali na iskrih konjih jezdeca, za njima sta se peljala v kočiji pokrovitelja, potem pa še dekleta, oblečena v narodno nošo. Poveljnik senožetjskih gasilcev g. Darko Pavšič nas je pozdravil iz starega gasilskega avtomobila, za njim pa so korakali predstavniki društev iz okoliških krajev s svojo mehanizacijo, gasilci pobratene Velike Polane, na koncu pa še domači člani s svojim podmladkom, ki so poželi še posebno buren aplavz pri ljudeh.

Pred gasilskih domom se je odvijal najslavnejši del z govori, kulturnim programčkom šolarjev, podelitvijo visokih priznanj, ter na koncu demonstracijo gašenja ognja z obnovljeno brizgalno in plesom deklet iz Senožet. Res lep in veličasten dogodek!

Sonce je tega dne neusmiljeno žgalo. Vsem je bilo vroče, posebno gasilcem v slovesnih paradnih oblekah. Zato se nihče ni vrnil povabila na dužabno srečanje – vrtno veselico in pogostitev, ki so je bili deležni vsi gostje.

Ob zvokih ansambla Nagelj, plesu, bogati gostinski ponudbi in srečelovu, so številni obiskovalci preživeli prijeten poletni večer.

Za zaključek bi lahko rekla: »Prireditve na visoki kulturni ravni, dobra organizacija, to pa je, kot vemo, značilnost naših gasilcev.«

Liljana Meden-Fuchs

POSLOVNA PISARNA DR. DIMITRIJA RUPLA

Po obetavnih začetnih razgovorih z vodstvom Občinske skupščine Ljubljana-Center o odprtju poslane pisarne dr. Dimitrija Rupla v občinskih prostorih na Adamič Lundrovem nabrežju 2, na koncu do realizacije vendarle ni prišlo. Nenadni zavrnitvi je sledil predlog, da se uporabijo prostori v kateri od krajevnih skupnosti, vendar primernih med njimi žal nismo našli.

Tako je dr. Dimitrij Rupel, poslanec v Državnem zboru, odprl svojo poslansko pisarno v petek, 10. septembra 1993 ob 12. uri na Tomšičevi 5. I. nadstropje, soba 67.

Odslej bo pisarna odprta vsak drugi petek v mesecu ob 12. uri, torej 8. oktobra, 12. novembra in 10. decembra.

Urniki za leto 94. bomo objavili pravočasno.

Priporočamo, da se vsi zainteresirani predhodno telefonsko najavijo, kajti vselej lahko pride vmes kakšna nepredvidena stvar.

Torej, če se želite pogovoriti s poslancem dr. Dimitrijem Ruplom, pokličite 061-153 008 in se dogovorite za čas in datum obiska pri njem.